

Monumentnummer*: 512294

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 02 september 2002
Kadaster deel/nr 82769/126

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Uithuizen Het Hogeland Groningen

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Menkemaweg	2			9981 CV	Uithuizen	Bij	
Menkemaweg	4			9981 CV	Uithuizen	Bij	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Uithuizen	H			267
Uithuizen	H			707
Uithuizen	H			263
Uithuizen	H			269
Uithuizen	H			271
Uithuizen	H			706
Uithuizen	H			266
Uithuizen	H			265
Uithuizen	H			264

Omschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Menkemaborg. De aanleg van Menkemaborg wordt bepaald door de typische vorm van een borgterrein bestaande uit een binnengracht rond het huis, een vierkante buitengracht en een onder meer met (monumentale) beuken beplante singel rondom. De formele vroeg-18de-eeuwse structuur van de aanleg, overeenkomend met het bewaard gebleven tuinontwerp toegeschreven aan de architect Meijer, wordt gedragen door dit grachtenstelsel en door een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

lanen- annex assenstelsel. De hoofdas (as van symmetrie) wordt gevormd door een met dubbele rijen, geschoren lindebomen beplante toegangslaan, die recht op het huis is geprojecteerd en zich in het huis, in de gang, voortzet en vervolgens achter het huis de middenas van de parterre vormt. Haaks op deze as staan twee dwarsassen namelijk een dwarslaan (singel) voor het voorplein en een dwarsas, waarvan het snijpunt precies het midden van de borg vormt. Het voorplein is ingericht met een langgerekt geschulpt perk met links daarvan het schathuis en rechts daarvan een tuinmuur die, door zijn bekroning met schijngoot en die lagen dakpannen, fungeert als pendant van het schathuis. Rondom het huis liggen symmetrisch gerangschikte compartimenten, waarvan thans de invulling deels naar de 18de-eeuwse situatie is gereconstrueerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het reeds genoemde tuinontwerp toegeschreven aan Meijer en andere 18de-eeuwse voorbeelden. De parterre achter het huis wordt aan de zuidwestzijde begrensd door een geschoren heg, die op het 18de-eeuwse tuinontwerp reeds voorkomt. Van de historiserende aanleg van tuinarchitect H. Copijn uit 1921 zijn de doolhof en de perenberceau bewaard gebleven. De aanleg heeft een besloten karakter, wat veroorzaakt wordt door de met grond uit de gracht opgehoogde singel, die onder andere met beuken deels daterend uit het begin van de achttiende eeuw, is beplant. Rondom de borg liggen weilanden met daarin twee langgerekte visvijvers: een viskenij (ten noordwesten) en een snoekgat (ten zuidoosten).

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Menkemaborg van algemeen belang: - vanwege de gaaf bewaarde formele structuur gevormd door het lanen- en grachtenpatroon; - als karakteristiek voorbeeld van een borgterrein; - vanwege de nog aanwezige tuinonderdelen van H. Copijn, namelijk de doolhof en perenberceau, die een typisch voorbeeld zijn van een historiserende aanleg uit het begin van de 20ste eeuw; -vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg